

El Grau

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Camí del Grau s/n
Alçada: 290

Coordenades:

Latitud: 41.64408
Longitud: 1.87382
UTM Est (X): 406214
UTM Nord (Y): 4610873

Classificació

Número de fitxa 08053 - 43
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Medieval
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL -Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2015)
Número inventari Si (IPA 35020)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08052A0040006500000OM
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 18/02/2017 - 01:00

Descripció

El Grau és un mas ubicat a l'extrem nord oriental del municipi de Castellbell i el Vilar. Domina tota la vall per la banda de ponent amb unes vistes immillorables de la Serralada de Montserrat.

Al seu voltant, hi ha les terres de conreu, ocupades antigament per vinyes, oliverars, arbres de fruita seca, l'hort, prop del torrent de les Pasteres, pedreres d'extracció de pedra i calç i els diversos forns de calç i d'obra, i barraques de pedra seca.

La masia amb les diferents edificacions annexades està construïda al damunt d'un penya-segat, integrant el mateix rocar en la construcció com es pot veure amb els diferents rocs que sobresurten per la part exterior dels murs. L'edifici principal és de planta quadrangular, amb planta baixa i pis i coberta a dos vessants, de teula àrab amb el carener paral·lel a la façana principal. La planta inferior, dedicada antigament a les feines d'explotació agrícoles i/o ramaderes, amb els cellers, premsa i emmagatzematge de gra. Un segon edifici, encara molt més gran està annexat per la façana sud, amb les mateixes característiques constructives però amb una planta suplementària. Segurament és al segle XVIII, que s'afegirà una galeria coberta de quatre arcades. A mà dreta, hi té adossada una torre de planta quadrada.

Els paraments són de pedra lligada amb morter de calç. La façana del frontispici està orientada al sol ixent. La composició de les diferents obertures denoten la composició senzilla, simètrica i un cert minimalisme arquitectònic. Destaquen els carreus desbastats de les cantonades i de les diferents obertures.

Al voltant del nucli central de la masia, hi ha totes les edificacions relacionades amb l'elaboració de vi (premsa i tines), el trull d'oli, les corts per engreixar el porc, i altres dependències per al bestiar de càrrega i de consum propi. Malgrat ha estat restaurada, es conserven diferents coberts, el paller i l'era de batre.

Història

La documentació localitzada per ara no és gaire abundant. Això no obstant, el document més antic localitzat fins ara per l'historiador i arxiver Joan Valls i Pueyo on s'esmenta el Grau data de l'any 1305. En ell es narra que el senyor Pere de Grau, casat amb Guillema Calvet, té tractes de caire econòmic amb son germà Arnau Calvet, de Matadars. La parella té quatre fills, Guillem, Cecília, Pere i Ramon. A principis del mes de gener de 1314, els concubins fan donació de la casa i de tots els seus bens al seu fill hereu, Guillem Grau, amb motiu del seu casament amb una tal Guillema. El veí del Grau era en aquell moment Ferrer de Franquesa (del mas Franquesa, i futur Padró).

Posteriorment, l'any 1359 s'esmenta en una altra documentació un tal Berenguer de Grau com a síndic del terme de Castellbell.

L'any 1373 s'esmenta Joan de Grau que es casa amb Sibil·la de Casadevall, de Manresa.

En un document de l'any 1375 Guillem de Grau (germà de Ramon, Pere i Ferrer), hereu propietari del mas Grau, reconeix a Jaumot Desfar com a senyor de Castellbell.

L'any 1701, els hereus d'un tal Francesc Grau venen el mas Grau Gros a Gabriel Viladoms, que testà el 1725. El seu fill Macià Viladoms capbrevà el 1727, esmentant que també posseeix el mas Lledó.

El 14 de juliol de 1841, Pau Viladoms i Alavedra, pagès del Vilar, fill de Josep i Maria fa testament. Té un fill, Josep i vuit filles (Maria, muller de Pere Gros; Rosa, muller de Salvador Costa, ambdues casades a les quals els deixa una lliura. A les altres sis, solteres, Àngela, Francesca, Maria Rosa, Agnès, Maria Teresa i Teresa els deixa el mateix dot que a les casades (a excepció de Teresa que a més a més rebrà 200 lliures de part del seu padrí Francesc Viladoms). La muller d'en Pau, la Rosa Rius i l'hereu seran nomenats marmessors. Demana que el seu cos sigui enterrat "en lo fossar de la parroquial de Castellvell y Vilar", i "tem a mon fill Manuel si tira per pages li dexo y llego la casa que fou de Francisco Viladoms, pages, y la viña que est poseia del mas S. Joan de Baix, y á mes deuran plantarli una viña de deu mil seps en lo mas Grau, habent de pagar dit Manuel á mon hereu y successor las parts de esta ultima viña al igual dels demes parcers de dit mas. Y per lo cas de ser menestral li dexo y llego en lloch de ditas fincas la quantitat de cinch centas lliuras catalanas una vegada solament, pagadoras quant pendra estat ó al arribar als vint y sinch anys".

Bibliografia

CORNADÓ, Carles (2016). El Grau i El Grauet; dins El Brogit. Periòdic informatiu de Castellbell i el Vilar, 417, desembre de 2016, pp. 15

